

Vlaams
Parlement

ingediend op **495** (2020-2021) – Nr. 1
19 oktober 2020 (2020-2021)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Katia Segers en Orry Van de Wauwer

over de gevolgen van de recente beslissingen
van de Nationale Veiligheidsraad
voor de evenementen- en culturele sector

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;

Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;

Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;

Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;

Elisabeth Meuleman, Gustaaf Pelckmans;

Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Krekels, Philippe Muyters, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;

Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;

Maike De Rudder, Tinne Rombouts;

Els Ampe, Bart Tommelein;

Tine Van den Brande, Jeremie Vaneeckhout;

Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

1. Toelichting	4
1.1. Overleg met de sector	4
1.2. De beslissingen in de Nationale Veiligheidsraad	5
1.3. Het noodfonds en andere steunmaatregelen	7
1.4. De langere termijn	8
2. Bespreking	8
2.1. Katia Segers	8
2.2. Stephanie D'Hose	10
2.3. Orry Van de Wauwer	12
2.4. Filip Brusselmans	13
2.5. Karin Brouwers	13
2.6. Jos D'Haese	14
2.7. Marius Meremans	15
2.8. Elisabeth Meuleman	16
2.9. Antwoorden van de minister-president	17
2.10. Slotronde	19
Gebruikte afkortingen	21

Op donderdag 2 september 2020 hield de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een gedachtewisseling over de gevolgen van de recente beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad voor de evenementen- en culturele sector.

(Tijdens de vergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

1. Toelichting

Minister-president *Jan Jambon* zal volgende onderwerpen behandelen:

- het overleg met de sector voor de Nationale Veiligheidsraad;
- de beslissingen in de Nationale Veiligheidsraad, en de motieven daarachter;
- de stand van zaken van het noodfonds en extra steunmaatregelen;
- de langetermijnvisie en relance.

Dat de brede culturele en evenementensector het de laatste maanden niet gemakkelijk heeft gehad, is een understatement. Sinds de lockdown in maart zijn deze sectoren helaas nog niet volledig kunnen opstarten. Hun verlangen en wil om dat wel te doen, krijgen de volledige steun van de minister-president. De lockdown is voor vele organisaties, bedrijven, toeleveranciers, kunstenaars en artiesten een zeer moeilijke periode geweest.

1.1. Overleg met de sector

Het Departement CJM en het kabinet van de minister-president waren bij de eersten om te beginnen met het uitwerken van de noodzakelijke protocollen voor de professionele sector, de productiehuzen en de amateurverenigingen. Mede dankzij de lange ervaring die de cultuursector heeft met de organisatie van bezoekersstromen was het mogelijk om de veiligheid van artiesten, medewerkers en bezoekers te garanderen. Geen eenvoudige klus overigens, maar in samenwerking met de GEES en vele actoren in het veld – steunpunten, belangenbehartigers en sectorvertegenwoordigers – is het gelukt gedragen protocollen te ontwikkelen zodat de sectoren veilig kunnen opstarten. Deze protocollen worden bijgewerkt en aangepast wanneer de inzichten van onder andere de wetenschappers en experts evolueren. Sinds de protocollen en de herstart op 1 juli heeft de minister-president al verschillende keren mogen ervaren dat er maar weinig plaatsen in onze maatschappij zijn waar de maatregelen zo strikt zijn en een bezoek zo veilig verloopt als in de cultuursector. Dat wordt hem ook via diverse kanalen bevestigd.

Daarom heeft het Jan Jambon verbaasd dat heel wat steden en gemeenten beslissen om alle evenementen af te gelasten, soms zelfs voor de rest van het jaar. De minister-president heeft er begrip voor dat de lokale besturen verantwoordelijk zijn voor de veiligheid en dus beslissen of culturele activiteiten en evenementen op hun grondgebied mogen doorgaan, maar de proportionaliteit was soms ver te zoeken. Net daarom heeft de Vlaamse Regering een duidelijk signaal gegeven, waarvan de effecten ondertussen al te merken zijn. Samen met minister Bart Somers heeft de minister-president per brief en in de media de burgemeesters in Vlaanderen oproepen om evenementen en culturele activiteiten zoveel mogelijk te laten doorgaan, uiteraard mits de protocollen gerespecteerd worden.

De zomer overleven is één ding, maar als er volgend jaar nog een volwaardige cultuursector moet bestaan, is een geleidelijke heropstart noodzakelijk. Het kabi-

net heeft op 18 augustus overlegd met een vertegenwoordiging van de crisiscel Cultuur met onder andere:

- Stany Crets;
- Leen Laconte van oKo;
- Mike Naert van Het Depot namens het livecircuit;
- Leen Vanderschueren van cult!, de koepel van culturele en de gemeenschapscentra;
- Tom Kestens van de Artiestencoalitie.

Ook de mensen achter de Sound of Silencecampagne en een vertegenwoordiging van grote culturele organisaties kwamen die dag langs op het kabinet.

Dit overleg besprak de moeilijke situatie van de sector en het voorstel van de crisiscel Cultuur om zo snel mogelijk af te stappen van de maximaal aantallen op dat ogenblik: 100 aanwezig voor binnen- en 200 voor buitenactiviteiten.

Iedereen is doordrongen van de dringende nood aan perspectief voor de sector. Tegelijk heerst het besef dat er nog een lange tijd met het virus zal moeten geleefd en gewerkt worden. Iedereen wil een snelle, maar uiteraard veilige heropstart van de sector. Ook is een zekere vorm van stabiliteit wenselijk, zodat het jojo-effect kan vermeden worden en de verschillen tussen gemeenten zo beperkt mogelijk blijven. Op die vergaderingen benadrukte de minister-president nogmaals waar hij ook vandaag op wijst: de professionaliteit waarmee de brede cultuursector aan de slag is.

De minister-president citeert uit het gezamenlijk persbericht dat nadien verspreid is: "De sector bewijst elke dag dat hij in staat is om veilig te werken in tijden van corona. Om dat te garanderen op het terrein, zijn de voorbije maanden werkbare protocollen, draaiboeken en een sectorgids uitgewerkt. Dat gebeurde in nauw overleg tussen het kabinet, de sector, virologen en andere experts." Het voorstel voor een proportionele zaalbezetting werd uitvoerig besproken.

1.2. De beslissingen in de Nationale Veiligheidsraad

Het kabinet achtte het mogelijk dat de Nationale Veiligheidsraad de absolute aantallen zou versoepelen, met een uitzonderingsmogelijkheid voor permanente infrastructuur via het evenementenloket. Die uitzondering had de minister-president al in de vorige Nationale Veiligheidsraad met succes bepleit, maar is niet in voege getreden op 1 augustus, wegens de heropflakking van het virus.

Het versoepelingsvoorstel met een verdubbeling van de capaciteit, 200 voor binnen- en 400 voor buitenactiviteiten, en de uitzonderingsaanvraag werden, gesteund door het advies van Celeval, uiteindelijk opnieuw goedgekeurd door de Nationale Veiligheidsraad van 20 augustus, om in voege te treden vanaf 1 september.

Het voorstel om een zaalbezetting van 60 procent toe te staan, is niet goedgekeurd omdat de experts ertegen waren. Niet alleen het zitten en kijken, maar ook het binnenkomen, het buitengaan en de pauze horen veilig te verlopen, argumenteren ze. Voor sommige infrastructuur is via de uitzonderingsprocedure allicht een hogere zaalbezetting dan 60 procent mogelijk. Het blijft de betrachting om van 60 procent de algemene regel te maken.

Het is echter politiek onmogelijk lijnrecht tegen de mening van de virologen in te gaan.

Ondertussen is het kabinet met de virologen en de sector verder blijven werken om de sector zo leefbaar mogelijk te maken. Op 28 augustus hebben de gemeenschappen

in samenspraak met de GEES onderling afgesproken dat bij culturele voorstellingen de verplichte afstand tussen personen of bubbels verkleind wordt tot 1 meter, of één stoel in zalen met vaste stoelen.

Soms lijkt het dat Vlaanderen de beslissingen van de Nationale Veiligheidsraad alleen maar implementeert. Het kiest er echter bewust voor om alles zoveel mogelijk op een gecoördineerde manier uit te rollen. Het veelvuldige afstemmen vergt echter tijd. Dat gebeurt met:

- de culturele deelsectoren, waaronder professionele kunsten, amateurkunsten, erfgoed, sociaal-cultureel werk enzovoort;
- andere sectoren, waaronder Jeugd, Sport en Toerisme;
- de andere gemeenschappen.

Dat is nodig om dezelfde logica overal toe te passen. Gedragen en duidelijke beslissingen zijn beter dan snel en halfslachtig werk.

Ook werd het systeem van de kleurcodes verder verfijnd en toegevoegd aan het basisprotocol. De kleurcodes werden zoveel mogelijk afgestemd op andere domeinen zoals Jeugd, Sport en Onderwijs. De afstemming is belangrijk zodat de lokale besturen een zo eenduidig en helder mogelijk kader krijgen. Eind vorige week is er dan, met goedkeuring van de GEES, beslist te starten in kleurencode geel.

Ondertussen hadden VVSG, oKo, het Sociaal Fonds Podiumkunsten en cult! een webinar georganiseerd voor onder andere burgemeesters, schepenen en vrijetijdscoördinatoren om iedereen goed te informeren over alle richtlijnen en protocollen. Dat gaf lokale organisaties en overheden een goede leidraad om zoveel mogelijk culturele activiteiten en evenementen op een veilige manier te laten plaatsvinden. Deze voormiddag had het kabinet overleg met de sector om nog verdere bekommernissen te kunnen destilleren. Het is logisch dat er steeds nieuwe elementen zullen opduiken die vragen oproepen of niet duidelijk zijn.

De sector is immers heel divers. Elke culturele werking – professioneel, in de amateurkunsten maar ook in het sociaal-cultureel werk – heeft een aparte manier van werken, met specifieke maatregelen om de besmettingsrisico's te beperken.

De minister-president is ervan overtuigd dat deze gecoördineerde manier, steeds in samenspraak met sector, wetenschappers en experts, stap voor stap de evolutie mogelijk maakt naar een gezonder evenwicht tussen de epidemiologische situatie, de behoeften van de sector en de nood van de inwoners om terug te kunnen genieten van kunst en cultuur.

Vanmorgen zat de voorzitter van deze commissie in De Ochtend om over de schoolvoorstellingen te praten. Het klopt dat de extra-murosactiviteiten in het secundair onderwijs in fase geel en oranje worden opgeschort. Uitzondering zijn observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in functie van de opleiding, net als de zwemlessen. In het basisonderwijs kunnen in fase geel de extra-murosactiviteiten wel plaatsvinden. Er is ondertussen overleg geweest tussen het kabinet-Jambon, het kabinet van de minister van Onderwijs en de sector om problemen te bespreken en te evalueren. De bezorgdheden van de virologen over de verplaatsingen en het mengen van groepen en publiek worden ondervangen door extra inspanningen van de cultuurhuizen en -centra. Zij begeleiden de scholen in de verplaatsingen van en naar de theaterzalen. Vele huizen zijn hierop reeds voorbereid en staan klaar om op een veilige manier de bezoekers, ook de jeugd, te ontvangen.

De uitzonderingsmaatregel is gebaseerd op wat de infrastructuur aankan. De Heizel bijvoorbeeld kan veel meer dan 400 mensen op een veilige manier herbergen, onder meer door compartimentering. Sinds 1 juli 2020 kunnen cultuur- en sportorganisaties gebruik maken van het COVID Event Risk Model (CERM) om inzicht te

verwerven in het COVID-19-veiligheidsrisico van elk afzonderlijk evenement. Voor uitbaters van congreslocaties en van permanente sport- of culturele infrastructuur zoals stadions, sporthallen, theaters en concertzalen lanceert de Vlaamse Overheid vanaf 8 september een complementaire tool: het COVID Infrastructure Risk Model, kortweg CIRM. Het CIRM gebruikt dezelfde parameters als CERM, maar focust op hoe de infrastructuur zich leent tot het COVID-19-veilig organiseren van evenementen en activiteiten.

Het CIRM is, net als het CERM, in de eerste plaats bedoeld voor lokale besturen. Wanneer de eigenaars of huurders van een bepaalde infrastructuur activiteiten willen organiseren die het maximumaantal uit de wettelijke bepalingen van het besluit van 22 augustus 2020 overschrijden – dus 200 binnen en 400 buiten –, dan kan het lokale bestuur zich wenden tot het CIRM-loket. Dergelijke uitzonderingen kunnen voorlopig wel enkel in overweging worden genomen voor permanente infrastructures die evenementen, voorstellingen of wedstrijden organiseren voor een zittend publiek. Het CIRM-loket staat garant voor een gecoördineerd advies aan de bevoegde minister, in overleg met het vakdepartement en de virologen, en in lijn met de geldende sectorprotocollen en richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad. Het advies wordt na bekrachtiging door de bevoegde minister gericht aan de burgemeester, die beslist over de aanvraag.

De ontwikkeling zit in de laatste fase. De CIRM-scan is beschikbaar vanaf 8 september 2020 via <https://covideventriskmodel.be/>. Tegen dan zal er ook gecommuniceerd worden over de verwerkingstermijnen en de dossierflow van de aanvragen. Op dit ogenblik is er nog overleg met de virologen om de laatste aspecten van de checklist te finetunen. Door het gebruik van deze tool zal de doorlooptijd voor het behandelen van de aanvragen zo kort mogelijk blijven en is een eenvormig advies voor de sectoren gegarandeerd.

1.3. Het noodfonds en andere steunmaatregelen

De Vlaamse Regering keurde op vrijdag 3 juli verschillende financiële steunmaatregelen voor de cultuur- en mediasector goed. Zo ontvingen het VAF, Literatuur Vlaanderen, Cultuurloket en Hefboom bijkomende middelen waarmee ze de spelers in de sector kunnen ondersteunen. Daarnaast konden structureel gesubsidieerde organisaties een bijkomende subsidie aanvragen en kwetsbare kernspelers een beroep doen op de cultuurcoronapremie. Ondertussen is de deadline voor de aanvragen op 31 augustus verstreken.

Het noodfonds was er voor zowel de structureel gesubsidieerde organisaties die in het jaar 2020 structurele werkingssubsidies ontvangen in het beleidsveld, als kwetsbare kernspelers in het Vlaamse culturele ecosysteem die geen beroep kunnen doen op de verschillende federale en/of regionale compensatiemaatregelen maar wel schade hebben geleden door de coronacrisis.

Het uitgangspunt van het noodfonds was om de acute noden van de culturele sector tot en met 31 augustus zoveel mogelijk te lenigen, met bijzondere aandacht voor de kwetsbare kernspelers. De steun aan kwetsbare kernspelers was ook een bijzondere vereiste voor de structureel gesubsidieerde organisaties om aanspraak te maken op het fonds. De komende dagen zullen alle dossiers in detail bekeken en behandeld worden. Dan zal er overgegaan worden tot de uitbetaling. Er zijn zowat 150 dossiers van structurele organisaties in financieringsnood en afgerond 250 aanvragen voor de cultuurcoronapremie. De komende dagen zal de minister-president evalueren of het noodfonds de belangrijkste acute noden in de sectoren geledigd heeft en zal hij het systeem verder tegen het licht houden. Het is alvast duidelijk dat de sector behoefte heeft aan een langetermijnperspectief. Hierover continueert en intensifieert de minister de gesprekken met de sector.

1.4. De langere termijn

Ondanks de versoepelingen van de voorbije dagen en weken zullen de impact en de gevolgen van de lockdown en van de voorzichtige heropstart nog de komende maanden en misschien zelfs jaren te voelen zijn. Het is daarom zaak om dit grondig te monitoren en de gevolgen duidelijk in kaart te brengen. Dat er een nieuwe realiteit op vlak van kunst- en cultuurbeleving komt, is erg waarschijnlijk. Maar wat dat precies zal worden, is nog lang niet duidelijk. Zal het publiek op dezelfde manier zijn weg vinden naar de zalen? Of zal er steeds meer cultuur geconsumeerd worden via digitale weg? Op welke manier kunnen nieuwe businessmodellen uitgeprobeerd en ontwikkeld worden? Hoe zullen de verschillende sectoren zich verder ontwikkelen en evolueren?

De minister-president zal hierover de komende weken en maanden met de verschillende sectoren van gedachten wisselen en de meest duurzame oplossingen zoeken. Hij maakt verder werk van een relanceplan voor onder andere de culturele sector. De voorstellen van het economische en maatschappelijke relancecomité en de vele voorstellen uit de verschillende sectoren zullen de voornaamste bron van inspiratie vormen. De verdere uitwerking en concretisering van al deze voorstellen is volop aan de gang. De minister-president zal bij de Septemberverklaring de grote lijnen communiceren. De voorstellen over de relance die onder de bevoegdheden van het federale niveau vallen, zal hij daar bepleiten.

2. Bespreking

2.1. Katia Segers

Katia Segers pleit voor een urgentiebesef. De wanhoop van de culturele sector is groot. Deze sector was nochtans als eerste klaar met een sectorgids en protocollen. Hij heeft zich dus voorbeeldig voorbereid om op 1 augustus coronaproof te openen, in overleg met de Vlaamse Regering en de GEES, die hun fiat hadden gegeven voor de protocollen.

De beslissing om toch niet te versoepelen kwam voor de sector als een totale verrassing. Dat de minister-president en zijn kabinet gedurende de volledige zomer compleet afwezig waren, heeft geen goed gedaan. Wanhopig contacteerde de sector dan maar de commissieleden. Pas nadat er een crisiscel opgericht was, heeft de minister-president hen ontvangen. Die afwezigheid en het gebrek aan perspectief hebben een sector getroffen waarin meer dan 80.000 mensen werken die met hart en ziel troost en vertier brengen. De sector is belangrijk voor de maatschappij en de economie en verdient het vertrouwen en de inzet van de overheid, respect en een toekomstperspectief.

Katia Segers heeft daarom in een voorstel van resolutie (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 404/1) vier voorstellen gegoten die ervoor moeten zorgen dat de sector terug aan de slag kan voor meer toeschouwers. Het is een goede zaak dat de minister besliste om, in navolging van de Franse Gemeenschap, de afstand te verkleinen van 1,5 naar 1 meter, maar de toeschouwerslimiet blijft behouden. Uitzonderingen zijn mogelijk maar moeten worden aangevraagd. Daardoor blijft er willekeur. Een veralgemening van de 60-procentbezetting is nodig.

Voorts ziet de spreker willekeur in het onderscheid tussen professionele en amateurkunsten, terwijl die afbakening lang niet zo eenduidig is. Professionele koren mogen wel optreden, amateurkoren niet. Het lid vraagt de minister-president dat te herbekijken.

De middelen van het noodfonds moeten terechtkomen bij wie ze echt nodig heeft. Katia Segers vraagt daartoe ook de voorwaarden te herbekijken. Uit de enquête

van onder meer oKo blijkt dat meer dan de helft van de 423 respondenten geen recht heeft op de compensatiemaatregelen. Zowel de definitie van wie in aanmerking komt als de berekening van de schade zijn te restrictief.

Het derde voorstel is steun voor de sector tot het einde van de crisis. Voor de compensaties lag de deadline op 31 augustus. De grote verliezen in de cultuursector zitten er echter nog aan te komen. In de maanden dat alles stillag, werden de subsidies gewoon voortbetaald. Met de veiligheidsmaatregelen bij de heropstart zullen de kosten nooit kunnen worden gedekt. Om die redenen is het nodig het noodfonds en de federale steunmaatregelen, zeker de tijdelijke werkloosheid, te handhaven tot na de crisis. De overheid moet voorts de relance van de cultuur- en eventsector steunen. De minister-president heeft dus alle steun voor een goed relanceplan, van alle leden van deze commissie.

Katia Segers peilt waarom het kabinet deze zomer niet bereikbaar was voor de sector, die er door het fiat van de minister-president, de virologen en de GEES van is uitgegaan dat een 60-procentbezetting toegestaan zou worden door de Nationale Veiligheidsraad. Waarom is de 60-procentbezetting niet goedgekeurd? Waarom kon er geen protocol komen zoals voor het voetbal waardoor er meer dan 400 bezoekers mogelijk waren?

De schoolvoorstellingen extra muros zijn belangrijk voor heel wat kunstenaars en organisaties. In het basisonderwijs mogen ze plaatsvinden in fase geel maar niet in oranje en rood. In het secundair onderwijs mogen ze zelfs niet in fase geel. Katia Segers vraagt de minister-president om samen met de minister van Onderwijs zo snel mogelijk de cultuureducatie, een belangrijk deel van het curriculum en de opvoeding van kinderen en jongeren, herop te starten en in tussentijd de organisaties extra te steunen. Ze polst voorts of er al meer bekend is over de heropstart voor buitenlandse artiesten en gezelschappen en de reisadviezen naar/uit landen met de codes oranje en rood.

Wat het sociaal-culturele werk en de amateurkunsten betreft, verwijst de spreker naar het nieuwe basisprotocol Cultuur met onder andere de eenmeterregel en een toelichting over de kleurcodes. Bij code oranje komt er opnieuw een verbod op zang en fysiek contact voor amateurs, maar niet voor professionelen. Waarom die restricties? Op het webinar van De Federatie, waaraan ongeveer 400 lokale verantwoordelijken deelnamen, bleek dat de informatie onvoldoende bekend is. Gemeenten beroepen zich zonder grond op de Nationale Veiligheidsraad om verenigingsactiviteiten te verbieden. De oproep van de minister-president volstaat blijkbaar niet. Er zijn duidelijkere richtlijnen nodig. Nu heerst chaos. De spreker ziet een regierol weggelegd voor de provinciegouverneurs. In Vlaams-Brabant zal de gouverneur de sector samenbrengen. Hoe denkt de minister-president daarover? Zal hij met de gouverneurs samenzitten over die regierol?

De traagheid, de willekeur en het restrictieve karakter van de steunmaatregelen zijn een kopzorg voor de cultuursector. Het heeft maar liefst drie maanden geduurd vooraleer het noodfonds op poten stond. Pas sinds enkele weken is duidelijk wie in aanmerking komt en hoe de aanvraag moet gebeuren.

Het standpunt van oKo, het Overleg Cultureel Erfgoed en De Federatie, gebaseerd op een bevraging van meer dan 400 organisaties, is helder en pijnlijk: te weinig en te laat. Het noodfonds lenigt slechts een klein deel van de problemen. Slechts 2,7 procent van de respondenten kreeg op het moment van de enquête al een gunstig antwoord; 25 procent deed een aanvraag en kreeg geen antwoord; 35 procent komt niet in aanmerking; 12 procent wist zelfs niet dat er steun mogelijk was.

Er zijn tal van redenen waarom de steun niet op de juiste plaats terechtkomt. De steun komt te laat. De timing was te strak: de tool was er pas eind juli terwijl de uiterste indieningsdatum 31 augustus was. Waarom kwam de tool zo laat?

De steun is ook te beperkt: de financieringsbehoefte wordt berekend op basis van de periode 13 maart tot 31 augustus. De sector zal echter ook in de herfst en de winter verliezen lijden. Heel wat organisaties draaien in realiteit verlies, maar volgens het berekeningssysteem niet. De definitie van kwetsbare kernspelers is voorts veel te strikt.

Een andere factor is dat de aanvraag te complex is. Het kost organisaties meerdere dagen om de files in te vullen en dan soms vast te stellen dat ze geen recht hebben op financiering. Hoe de berekening gebeurt, is voor de sector een mysterie. Daar meer dan de helft van de organisaties uit de boot valt, vraagt Katia Segers de minister-president om te onderzoeken of de aanvraagperiode verlengd en de berekeningswijze aangepast kunnen worden.

Daarenboven is de steun niet voldoende. De eenmeterregel zal een publiekscapaciteit tussen 50 en 70 procent mogelijk maken, dus sowieso geen rendabele uitbating. Zowel publiek, organisaties als amateurkunsten snakken naar bijkomende mogelijkheden. Het noodfonds voelt momenteel aan als een Russische roulette.

Hoe staat het met de uitbetaling van de 78 miljoen euro uit het noodfonds waarmee de lokale besturen de lokale cultuurorganisaties kunnen bijstaan? Zijn ze verdeeld? Zo ja, hoe en aan wie?

Het commissielid herhaalt haar eerdere vraag in de commissie of de minister-president bereid is het bedrag van het noodfonds te verhogen en de maatregelen te verlengen als dat nodig is. Heeft hij al gesproken met de Federale Regering over de verlenging van de federale maatregelen, bijvoorbeeld de tijdelijke werkloosheid?

Minstens even belangrijk is het om drama's in het najaar te vermijden. Het vermelde voorstel van resolutie werd voor het reces weggezet als niet-dringend. Ondertussen blijkt het tegendeel. Hoe staat de minister-president tegenover die voorstellen? Wat zijn de contouren van zijn eigen plannen? Wie consulteert hij daarover? Wanneer zal het plan klaar zijn?

2.2. Stephanie D'Hose

Stephanie D'Hose wijst op de gigantische waarde van cultuur voor de samenleving. Hoeveel erger zou de lockdown geweest zijn zonder een goed boek of een mooie serie? Niet alleen mentaal maar ook economisch is cultuur belangrijk, heeft de studie van Graydon aangetoond. Iedereen in de commissie is het daarover eens. Bijgevolg begrijpt het lid niet waarom de maatregelen voor Cultuur zoveel tijd vergen. De hinderpremie stond binnen de maand op de rekening van de handelaar, na het invullen van een simpel document. De cultuurcoronapremie zal in het beste geval een dik jaar na de lockdown worden uitgekeerd. De aanvraag is daarenboven heel complex.

De cultuursector betaalt daarenboven de prijs voor de vrijheid van anderen. Deze zomer was cultuur de eerste sector die op slot moest, terwijl er geen enkele uitbraak was ten gevolge van culturele activiteiten. Stephanie D'Hose hoopt dat iedereen – ook de virologen – daaruit lessen trekt en niet opnieuw in een kramp schiet. Door de maatregelen wordt de broodwinning van hardwerkende Vlamingen weggenomen. De spreker vreest voor drama's in het najaar, vooral bij de niet-gesubsidieerde en de evenementensector. Ze hoort hallucinante verhalen, van het Sportpaleis, Studio 100 maar ook van middelgrote en kleine spelers. Ze smeekt de

minister-president voeling met het terrein te houden en sterke Jan te zijn voor de sector. Zijn woorden stemmen haar gerust, nu de daden nog. De crisiscel Cultuur zou zijn afgelast. Het lid dringt aan op een vergadering nog deze week.

De kleurcodes van het nieuwe gefaseerde basisprotocol worden niet overal op gejuich onthaald, onder meer niet bij de amateurkunsten. Op 1 september geldt code geel, wat betekent dat toeschouwers en deelnemers alleen een mondmasker dragen als de afstand van anderhalve meter niet kan worden gegarandeerd. Naargelang het aantal besmettingen kunnen gemeenten of provincies andere kleurcodes opleggen. Stephanie D'Hose hoopt dat lokale besturen niet opnieuw simpelweg kunnen beslissen om cultuur en evenementen te verbieden.

Koren moeten zingen met een mondmasker, met grote stem- en ademhalingsproblemen tot gevolg. In de Franse en Duitstalige Gemeenschap en in het buitenland mogen koren wel gewoon zingen zonder masker, uiteraard met respect voor de afstand. Bij code oranje worden de zangactiviteiten opnieuw verboden, terwijl de muzikanten met blaasinstrumenten wel actief mogen blijven en studies aantonen dat de emissies dezelfde zijn.

Het lid is ontgoocheld over de beslissing van de Nationale Veiligheidsraad over het aantal bezoekers: maximum 200/400 tenzij het lokale bestuur een hogere limiet toestaat. Die zullen echter het risico van een hoger aantal niet gemakkelijk nemen. Burgemeesters hebben geen zin in die extra last. Het grote probleem is hier de willekeur van het beleid. Zou het niet beter zijn de bezetting te laten afhangen van de capaciteit van de zaal? Dat cultuur anders behandeld wordt dan sport, stoort de sector en de spreker enorm. Ze hoopt dat Vlaanderen samen met de virologen de uitkomst van een Duits experiment in het oog houden: 2000 jonge mensen volgden samen een concert waarbij het besmettingsrisico en de risicofactoren in kaart gebracht werden. Ze vraagt dat niet iedereen zich in zijn huis opsluit, zich louter houdt aan wat de virologen zeggen en voorts geen enkel risico neemt.

Het is goed dat het evenementenloket ingebed is in Event Flanders. Een ander positief aspect is dat de adviezen over sport, cultuur en toerisme gelijkaardig zijn. Stephanie D'Hose hoopt dat het loket er snel is en dat het niet kafkaësk wordt. Wat het noodfonds betreft, vraagt ze in ieder geval een verlenging voor de gesubsidieerde organisaties, die immers in het najaar maar met een minimumcapaciteit kunnen opereren.

De definiëring van de derden is nog steeds problematisch. Onder de derde categorie vallen de niet-gesubsidieerden: individuen en vzw's. Die laatste kunnen geen beroep doen op het noodfonds. Er zijn voorbeelden van vzw's die ooit Vlaamse subsidies kregen maar nu niet meer, waardoor de lokale overheid hun steun weigert.

Dat het verlies aan horeca- en andere exploitatie-inkomsten niet meegerekend wordt in de financieringsbehoeften, vindt het lid een vreemde zaak.

Ten slotte heeft ze problemen met de strakke deadline van 31 augustus, terwijl de voorwaarden pas eind juli helder waren. Ze vraagt een overzicht van de aanvragen, de goedkeuringen en de mazen in het net opdat het parlement een evaluatie kan maken. Ze informeert of er subsidies zijn om evenementensites coronaproof te maken naar het voorbeeld van de Kortrijkse site, bijvoorbeeld via het FoCI of Event Flanders.

Stephanie D'Hose vraagt de extra-murosactiviteiten voor het secundair onderwijs zo snel mogelijk toe te staan. Het gaat om zo'n 7000 voorstellingen. Leesouders vallen gelukkig onder essentiële derden die in scholen mogen langsgaan. Wie definieert essentiële derden, essentiële bijeenkomst en extra-murosactiviteiten?

Kortom, Stephanie D'Hose vraagt de minister-president vertrouwen en verantwoordelijkheid te geven aan de cultuursector.

2.3. Orry Van de Wauwer

Volgens *Orry Van de Wauwer* vormt het laatste weekend van augustus doorgaans de start van het cultuurseizoen, met de Antwerpse cultuurmarkt. Dit jaar kon die niet plaatsvinden. De zomer was woelig, zeker voor de cultuursector. De nieuwigheden van het recente basisprotocol zoals de eenmeterregel, de 200 mensen binnen en 400 buiten en de uitzonderingsmogelijkheden, bieden toch wat meer flexibiliteit. De spreker waardeert de openheid van de minister-president over zijn houding in de Nationale Veiligheidsraad, de reacties van de virologen en het overleg met de sector, net als zijn bereidwilligheid tot versoepelingen.

De minister-president heeft het voorstel van de crisiscel Cultuur voor een 60-procentbezetting met een hele rist veiligheidsmaatregelen verdedigd. De spreker weerlegt de tegenargumenten van onder meer de virologen. Zo zijn pauzes niet noodzakelijk en kunnen bezoekersstromen bij aankomst en vertrek perfect uit elkaar gehouden worden door te werken met tijdslots.

Orry Van de Wauwer kan begrip opbrengen voor de virologen. De gezondheidsargumenten moeten inderdaad primeren. Anderzijds is er geen enkele besmetting vastgesteld in een culturele infrastructuur. Ook hij pleit voor versoepelingen, onder meer een procentuele maximale bezettingsgraad. De uitzonderingsmogelijkheid is een goede zaak op zich, maar blijft complex. Zowel de burgemeester als de vakminister moeten een akkoord geven. Bestaat de kans dat de burgemeesters te streng zullen zijn? Er zijn immers al voorbeelden van gemeenten die zich op de Nationale Veiligheidsraad beroepen voor strenge maatregelen zonder dat daar grond voor is.

In het basisprotocol worden de risicoactiviteiten zoals zang en dans bij code oranje verboden, waarbij er een irreëel onderscheid gemaakt wordt tussen professionals en niet-professionals. Het is jammer dat daardoor de in juni gemaakte strenge afspraken met de amateurkunsten om hun activiteiten veilig te laten verlopen, komen te vervallen. Gemeentebesturen beslissen over de kleurcode, maar er zijn nog geen duidelijke afspraken over de keuzewijze en de toepassing. De spreker dankt de minister-president voor zijn gezamenlijke oproep met minister Bart Somers, maar vraagt ook om die te herhalen. Tijdens de webinar van De Federatie viel immers op dat de informatie niet algemeen bekend is bij de 400 lokale verantwoordelijken. Bepaalde verenigingsactiviteiten en evenementen worden zonder grond verboden door burgemeesters die de protocollen onvoldoende kennen.

Orry Van de Wauwer vraagt meer details over het overleg met het kabinet Onderwijs over de schoolvoorstellingen. De ongeveer 7000 schoolvoorstellingen zijn immers heel belangrijk voor de culturele sector. Doordat er bij kleurcode geel geen extra-murosactiviteiten voor het secundair onderwijs mogen plaatsvinden, kunnen producties gericht op scholieren met enkel avond- en weekendvoorstellingen, niet break-even draaien. De spreker vraagt de minister-president opnieuw te overleggen met het kabinet Onderwijs om daarvoor een oplossing te vinden. Ook voor scholieren zelf zijn die voorstellingen belangrijk. Ze vormen een essentieel onderdeel van hun opvoeding en vaak de enige manier waarop ze met cultuur in contact komen. Het is de meest democratische manier van kunstbeleving.

Lagere scholen mogen wel cultuurodstappen doen, maar sommige lokale besturen raden ze af. In Antwerpen heeft het stedelijke onderwijsnet zijn lagere scholen daarin sterk ontmoedigd. Schepen Jinnih Beels heeft alle scholen het advies gegeven om geen extra-murosactiviteiten te doen. Bepaalde Antwerpse scholen annuleren op basis van dat advies zelfs gratis try-outs voor een enkele klas. Dat is maar

één voorbeeld van hoe theaterproducties de dupe zijn van een te krampachtige houding van een lokaal bestuur.

De spreker peilt voorts of het noodfonds de uitkoopsommen voor schoolvoorstellingen aan de cultuurhuizen kan betalen zodat ze zonder publieksdruk de voorstellingen kunnen laten doorgaan. Zo kunnen de artiesten aan het werk blijven en de theaters overleven. De boekingskantoren voor jeugdtheater hebben al twee tot drie keer alle reserveringen moeten omboeken, terwijl ze enkel betaald worden op commissie en nu dreigen overkop te gaan omdat ook schoolproducties wegvallen. Orry Van de Wauwer vraagt ook voor hen steun.

In het algemeen wil de spreker namens de CD&V-fractie de minister-president, net als hijzelf een operatiefhebber, met aandrang vragen om in de volgende vergaderingen van de Nationale Veiligheidsraad de kaart van de cultuur- en evenementensector volop te trekken, in het belang van de sector en het publiek. Er zijn goede protocollen en een goede samenwerking met de overheid door een sector die uiterst professioneel te werk gaat, en er zijn geen besmettingen tot deze sector te terug te brengen.

2.4. Filip Brusselmans

Filip Brusselmans kaart eerst de machtspositie van de experts in de adviesorganen aan. Het is als politicus inderdaad niet gemakkelijk daartegenin te gaan. Het commissielid deelt de mening van sommige experts die niet in de adviesorganen zeten. Volgens hen, maar ook volgens heel wat leden van de N-VA, ontbreekt het aan gezond verstand. Uiteraard moet er naar de experts geluisterd worden maar ook de volksvertegenwoordiging moet een belangrijke stem krijgen. Niemand is beter geplaatst dan de minister-president om in hun naam en in naam van de Vlamingen op tafel te kloppen en een gezondere balans te eisen, met uiteraard de volksgezondheid op nummer één. De spreker vraagt de cultuursector te vertrouwen als hij zegt dat een 60 procentbezetting mogelijk is op een veilige manier.

De spreker betreurt voorts dat Vlaanderen later dan de Franse Gemeenschap de afstand van een meter heeft toegestaan. De beslissing blijft gestoeld op de bubbelaanpak, die steeds meer in vraag wordt gesteld door de premier, maar ook door partijgenoten van de minister-president zoals Theo Francken. Dat doet ook Filip Brusselmans. Hij vraagt echter dat de aanpassing of afschaffing van de bubbels geen gevolgen zal hebben voor de eenmeterregel.

Een groot probleem in de crisis was de communicatie. Hoe zal de minister-president ervoor zorgen dat de cultuursector tijdig en goed geïnformeerd wordt over de procedures bij wijziging van kleurcodes? Bij de aankondiging van het noodfonds had Filip Brusselmans al zijn bezorgdheid geuit over onvoldoende steun aan de niet-gesubsidieerde organisaties en de individuele spelers. OKo en De Federatie delen die vrees. Hij verwacht snel duidelijkheid van de minister-president over de aanvragen. Kan deze al nagaan of de verdeling tussen sport, cultuur en jeugd in de gemeenten zelf op een goede manier gebeurt?

De volgende stap is een goed relanceplan. De commissie zal daaraan graag meewerken. Steunmaatregelen van lange duur zijn voor de cultuursector niet aangewezen maar ook voor de staatskas niet haalbaar. Gebrek aan duidelijkheid maar vooral een gebrek aan perspectief waren immers de grote pijnpunten.

2.5. Karin Brouwers

Karin Brouwers gelooft dat de administratie hard gewerkt heeft aan het noodfonds en zijn procedures, met webinars en infopunten. Toch heeft één en ander lang geduurd. Het fonds is aangekondigd in april, maar pas eind juli was er duidelijkheid.

Organisaties kregen in volle vakantieperiode amper een maand tijd om dossiers in te dienen. Dat is niet voor herhaling vatbaar. Volgens de organisaties was het Excelsjabloon bovendien zeer ingewikkeld. Het lid hoopt dat daardoor niemand steun misloopt. De financieringsbehoefte is daarenboven berekend op de periode van 13 maart tot eind augustus, terwijl de noodsituatie continueert en de mogelijkheden om aan inkomsten te komen alleen maar afnemen.

Hoewel het de bedoeling was de derden te steunen, is dat niet gelukt. De omschrijving van derden was te eng. Er zou evenmin rekening gehouden zijn met het sterke internationale karakter van de kunst- en erfgoedsector. De uitvoeringsmodaliteiten en het retrograde karakter van het fonds sluiten veel uit. Daarnaast is er de blijvende onzekerheid over het aangaan of verplaatsen van engagements, ook in het sociaal-culturele werk en de amateurkunsten. Bovendien blijkt het fonds onvoldoende toegespitst op de individuele kwetsbare kernspelers in het culturele ecosysteem. De spreker hoopt dat de uitkomst uiteindelijk zal meevallen, maar een goede evaluatie is nodig.

Gelukkig was deze zomer nog wel één en ander mogelijk, maar het aanbod en de plaatsen waren beperkt tot wie goed op de hoogte was en snel boekte. De aangekondigde versoepeling vanaf augustus werd geschrapt. Eigenlijk is nu een langetermijn crisisbeleid nodig, met stabiele oplossingen.

De Federatie, oKo en het Overleg Cultureel Erfgoed noemen het noodfonds niet meer dan een doekje voor het bloeden. Ze klagen de onduidelijkheid over het voortbestaan van de vangnetten aan. De impact van het harmonisatiebeleid in de zomer is groot. Nu is er behoefte aan zekerheid over financiële steun, duidelijke regels en perspectief. De minister-president kondigt aan dat hij bij de Septemberverklaring een en ander zal zeggen over de relance. Maar die is nog een eind weg. Karin Brouwers hoopt dat zeker de leden van de meerderheid er sneller aan kunnen meewerken.

De culturele sector, waaronder het sociaal-culturele werk, heeft moeten investeren in dure platformen om de contacten te onderhouden. Misschien moeten er ook daarvoor subsidielijnen uitgezet worden. Vroeger bestond er het aanbodpodium, een subsidiesysteem voor verenigingen die optredens inrichten. Ook dat lijkt een valabel denkspoor.

Net als de sprekers voor haar pleit Karin Brouwers voor voorzichtigheid en een evenwicht tussen maatschappelijke en gezondheidsverzueringen. Een kleine vonk kan het aantal besmettingen enorm doen toenemen. Om die redenen is er een duidelijk beleid nodig, gebaseerd op het aantal besmettingen, met een opvangsysteem voor wie door de verstrengde maatregelen getroffen wordt.

2.6. Jos D'Haese

Jos D'Haese herinnert aan de uitspraak van Romero Britto dat kunst te belangrijk is om niet met anderen te delen. De coronacrisis heeft veel duidelijk gemaakt, ook dat cultuur essentieel is als mensen van elkaar gescheiden zijn, om troost te vinden en uitzicht te bieden.

Voor de kunstenaars zelf is de crisis verwoestend geweest: artiesten die hun instrument moeten verkopen om de rekening te betalen; die niet weten of ze na de crisis nog artiest zullen zijn; jonge artiesten die al maanden niets verdienen. De impact zal alleen maar groter worden. Zo ziet de AB zich genoodzaakt de samenwerking stop te zetten met 200 externe medewerkers. De Roma sluit tot 31 december de deuren. De artistieke en evenementensector was al een precaire sector, met veel slechte contracten en arbeidsvoorwaarden. Corona heeft ook dat op

pijnlijke wijze duidelijk gemaakt. Wil er na de coronacrisis nog een culturele sector zijn, is het nodig om nu perspectief te bieden.

De spreker suggereert om creatieve oplossingen te zoeken, zoals schoolvoorstellingen op school zelf, in de schoolsporthallen en klassen, op speelplaatsen enzovoort. Voor creativiteit is moed nodig, maar net dat is de essentie van cultuur. Een tweede categorie die snakt naar cultuur, zijn de mensen in de woonzorgcentra. Na de gezondheidsimpact wordt daar nu de impact van de lockdown pijnlijk duidelijk, met vereenzaming en monotone dagen. Zang- en danssessies zijn er al vaak georganiseerd. Jos D'Haese suggereert dat de minister-president samen met minister Wouter Beke kan nagaan of de culturele sector coronaproof ouderen een extra dosis cultuur kan brengen.

De problemen met de steunmaatregelen en het noodfonds, de complexe aanvragen en het perspectief op lange termijn zijn al genoegzaam aan bod gekomen. Voor Jos D'Haese is het zaak in ieder geval de meest kwetsbare personen en organisaties te steunen. Bij techniekers met dagcontracten en flexwerkers met interimcontracten slaat de crisis het hardst toe. Zullen de minister-president en zijn federale collega's met de sector en vakbonden samenzitten om te zoeken naar gepaste steunmaatregelen voor hen?

Tot slot is het zaak na te denken welke cultuursector we na de crisis nodig hebben. De huidige doorgedreven flexibilisering en onzekerheid zijn niet goed voor de sector en zijn werknemers. De crisis heeft een groot aantal pijnlijke waarheden blootgelegd. De afgelopen jaren is het budget voor cultuur systematisch gedaald van 2 naar 1,12 procent. De cultuursector wordt zo gedreven naar preciaire contracten en een ver doorgedreven flexibilisering. De steunmaatregelen zijn onvoldoende om een langetermijnperspectief te bieden. Zal de regering de sector op droog zaad blijven zetten of is ze bereid tot een duurzamere aanpak?

Na de tweede lockdown, in Antwerpen al stomweg georganiseerd, is de nood aan duidelijke regels almaar dringender geworden. Zelfs bij de heel grote huizen heerst er ook nu nog veel onduidelijkheid. Het lid dringt aan op snelle opheldering.

2.7. Marius Meremans

Marius Meremans heeft zich geërgerd aan de uitspraak dat de steun te laat is gekomen. Het ene na het andere decreet, ingediend door de fractieleiders van de meerderheid, is goedgekeurd. Waarom hebben de collega's van onder andere de meerderheidsfracties de laattijdigheid toen niet aangekaart? De spreker constateert dat er zowel federaal als Vlaams wel degelijk steun is. Dat een en ander beter kan, beaamt hij wel.

Voorts voelt de spreker bij sommigen een zekere dedain jegens de lokale besturen naar voren komen. De sp.a was geen voorstander van meer bevoegdheden voor steden en gemeenten, maar Open Vld had met Bart Somers een voortrekker op dat vlak. Die wou zelfs het openbaar vervoer in zijn stad zelf regelen. Wat Stephanie D'Hose nu zegt, is daarmee helemaal strijdig.

Als de coronacijfers slecht zijn, moet een lokaal bestuur zijn verantwoordelijkheid nemen, wat nog niet betekent dat alle evenementen moeten worden afgeschaft. Er wordt ook warm en koud geblazen: eerst werd gouverneur Cathy Berx afgeschilderd als een heldin, kort daarna als overdreven streng. Marius Meremans neemt het niet dat lokale besturen scheef bekeken worden. Ze moeten hun zeg blijven hebben. Hij wil evenmin dat een hoger orgaan de inschatting van de lokale veiligheidscel overneemt.

Ook over de virologen ontwaart het lid tegenstrijdige opvattingen. Stel je voor dat de politici, geen wetenschappers, de virologen niet volgen, en dat tot gevolg heeft dat scholen sluiten en rusthuizen terug in lockdown gaan? Een evenwicht moet er zijn, maar het is al te gemakkelijk te zeggen dat de wetenschappers niet hoeven te worden gevolgd. Deze commissie kan beslissen daarvan af te wijken, maar waarop is dat gebaseerd? Wat is gezond verstand eigenlijk? Zelf heeft Marius Meremans als waarnemend burgemeester van Dendermonde bepaalde evenementen geschrapt en andere niet. Dat is op lokaal niveau al een moeilijke afweging, laat staan op nationaal niveau. Als de commissieleden een andere aanpak willen, is het zaak hun partijgenoten in de Nationale Veiligheidsraad daartoe aan te manen.

Het Noodfondsdecreet moet worden geëvalueerd en eventueel bijgestuurd. Hetzelfde geldt voor het verschil tussen de professionele en de amateurkunsten en de aanpak van de schoolvoorstellingen. De bedoeling van de parlementaire coronacommissie is te evalueren en te remediëren. Misschien is het zaak de voorzitter van die commissie te vragen om cultuur en vrije tijd al eerder aan bod te laten komen. Op die manier kan het parlement snel sterke en algemeen gesteunde aanbevelingen formuleren.

Het noodfonds is bedoeld om de crisis te doorstaan, niet voor de relance. Het lijkt onmogelijk iedereen te redden. De organisaties zelf pleiten voor een structurele, goed onderbouwde, weldoordachte relance op lange termijn. Marius Meremans vreest voor beloftes die moeilijk hard te maken zijn en waarschuwt voor overhaast werk. Het gaat inderdaad ook over de arbeidsvoorwaarden, een federale materie, maar ook deze commissie kan daarover aanbevelingen doen.

2.8. Elisabeth Meuleman

Het exposé van de minister-president wekt bij *Elisabeth Meuleman* een indruk alsof deze alles onder controle heeft, vooroploopt, voeling heeft met de sector en de hele zomer op het terrein aanwezig was. Dat staat in sterk contrast met hoe de sector de zomer heeft ervaren. Die is de wanhoop nabij en heeft het over een afwezige minister, die achter de feiten aanholt en te weinig voor hem opkomt.

De culturele sector heeft er begrip voor dat anderen eerder mogen opstarten, maar tegelijk het gevoel dat hij altijd als laatste aan de beurt komt, ook bij de steunmaatregelen. In de sportsector gaat het sneller. Daar komt de minister wel voor de zaak op. Meer overleg is absoluut nodig, terwijl heel wat mensen de wanhoop en opgave nabij zijn. Als er binnen twee weken niet een en ander duidelijker wordt, stevenen vooral de niet-gesubsidieerde organisaties af op een nooit geziene ramp. Dat is dan trouwens ook een economische ramp. Het is dus onbegrijpelijk dat het crisioverleg afgelast is. Crisismanagement en een langetermijnvisie zijn hoogdringend.

Net als anderen vraagt Elisabeth Meuleman om de heropstart anders aan te pakken en de maximaal aantallen per zaal los te laten. De omvang van de zaal maakt immers een groot verschil. De sector kan daarover zelf oordelen, op een verantwoordelijke manier. Het is zaak hem te vertrouwen. De idee van een evenementenloket is niet slecht voor de afstemming tussen sectoren, maar waarom het zo ingewikkeld maken?

Van het noodfonds is een hindernissenparcours gemaakt. De aanvraag was ingewikkeld en moest niettemin snel gaan. Dat organisaties er veel tijd in staken om vervolgens te achterhalen dat ze niet in aanmerking kwamen, is niet bevorderlijk. Andere hinderpremies werden snel uitbetaald, maar de cultuursector moest wachten tot eind juli op duidelijkheid en dan enkel voor de periode van maart tot augustus, terwijl het najaar nog voor zoveel uitdagingen zorgt. Eigenlijk zou er daarover al een visie moeten zijn.

De minister-president en het kabinet moeten dringend een versnelling hoger schakelen. Waarom wordt in code geel op school alweer de cultuursector getroffen, terwijl voorstellingen op een veilige manier kunnen worden georganiseerd? Elisabeth Meuleman dringt aan op overleg en een snelle oplossing.

Ook het basisprotocol is er gekomen zonder bijkomend overleg met de sector en bevat nog heel wat absurditeiten, onder andere het onderscheid tussen professionele en amateurkunstenaars.

Tot slot peilt de spreker hoe het staat met de normale werking, met de decreten en de visienota die op stapel stonden. Gezien de grote omwenteling zullen ook daaraan aanpassingen nodig zijn. Ook daar is er onzekerheid, zeker over de budgetten. Voor de projectsubsidies zit er een nieuwe ronde aan te komen: de budgetten voor volgend jaar moeten binnenkort toegekend worden. De sector wil meer dan ooit zekerheid.

2.9. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Jan Jambon* meent dat alle fracties hem hebben gevraagd om met de virologen in conflict te gaan. Heeft hij dat goed begrepen, vraagt hij aan de commissie. Als hij in de volgende Nationale Veiligheidsraad afdwingt dat de zalen voor 60 procent gevuld mogen zijn, verwacht hij dus van elke fractie applaus. Tot nog toe streefde hij naar een consensus met de virologen, de andere gewesten en gemeenschappen en de federale overheid. Dat houdt dan wel in dat niet elke beslissing met het eigen inzicht strookt, dat in het geval van de minister-president inderdaad een gedeeltelijke benutting op basis van de zaalcapaciteit behelsde. Die stelling heeft hij er verdedigd maar stuitte op een absolute njet van de virologen. Vraagt het Vlaams Parlement nu expliciet om dat standpunt er toch door te drukken? De minister-president zal het standpunt blijven verdedigen maar toch nog naar een consensus streven.

Wat Kortrijk deed, past in de logica van het infrastructuurmanagementsysteem. Dat is de reden waarom het loket in het leven geroepen is. Of er subsidies komen voor coronaproof evenementensites, is Event Flanders momenteel aan het nagaan.

De minister-president zal erover waken dat de zaalbezetting niet daalt bij de afschaffing van de bubbels.

Nu de aanvragen voor het noodfonds binnen zijn, is de tijd gekomen om te evalueren en zo nodig bij te sturen. Het crisisbeleid, ook het noodfonds, is er echter nooit op gericht geweest om de laatste euro verlies dicht te rijden, wel om de organisaties die gezond waren de crisis door te helpen. Uiteraard is er bijzondere aandacht nodig voor kwetsbare individuen.

Het regime van lesgeven verschilt tussen lager en secundair onderwijs. Het virus gedraagt zich anders bij kinderen dan bij jongeren. Verschillende maatregelen zijn dus gerechtvaardigd. De minister van Onderwijs heeft alles in het werk gesteld om zoveel mogelijk toe te staan, maar met voorrang voor het lesgeven. Het kabinet Cultuur overlegt wel degelijk met het kabinet Onderwijs over de schoolvoorstellingen en de extra-murosactiviteiten. Daaronder vallen ook activiteiten als uitstappen, bijvoorbeeld naar Walibi.

Wat de essentiële derden in de school zijn, waaronder de leesmoeders, wordt bepaald door het kabinet, de koepels en de lokale veiligheidsverantwoordelijken. Dat kan aan bod komen op het wekelijkse overleg tussen kabinet en koepels. Cultuurvoorstellingen op school kunnen op de lijst van essentiële derden opgenomen worden.

De voorstellen van Orry Van de Wauwer over de uitkoopsommen van geschrapte schoolvoorstellingen zal de minister-president bekijken. Volgende week vindt er trouwens een overleg plaats met de boekingssector, onder meer voor jeugdtheater.

De spreker is bereid opnieuw een brief te sturen naar de lokale besturen, eventueel wat explicieter zelfs. De eerste brief heeft wel degelijk effect gehad, maar uiteraard niet overal. Jan Jambon blijft vertrouwen hebben in de lokale autonomie en zal die niet aantasten. Iedere partij moet haar rol maar spelen op lokaal niveau en daar aanklaarten waar er activiteiten terecht of onterecht zijn afgelast. De daartoe bestemde bedragen van het noodfonds zijn ondertussen uitgekeerd aan de lokale besturen. Zij hoeven niet te verantwoorden hoe ze die verdelen tussen cultuur, sport en jeugd. Elke partij kan het gemeentebestuur daarover ondervragen in de gemeenteraad.

De kleurcodes zijn er net omdat de uitbraak van het virus lokale verschillen vertoont, gebaseerd op het aantal besmettingen per 100.000 inwoners. In Antwerpen was op een bepaald moment niets meer mogelijk omdat de kleurcode rood was.

Wat het overleg met de sector betreft, had het kabinet een groot aantal telefonische contacten:

- met de VOFTP op 24 en 28 juli;
- met het VAF op 27 en 29 juli;
- met De Federatie op 27 en 29 juli;
- met de sociaal-culturele organisaties op 27 en 29 juli;
- met oKo op 3 en 10 augustus;
- met de spelers uit het kunstenveld op 10 augustus;
- met Sound of Silence op 10, 11, 12, 14 augustus.

Fysiek overleg was er met:

- de kermissector op 13 augustus;
- de crisiscel Cultuur op 19 augustus;
- de vertegenwoordigers van de grote kunstenorganisaties op 18 augustus.

Het is altijd te weinig, maar zeggen dat er geen contact was, is niet correct.

Het onderscheid in de protocollen tussen de professionele en de amateurkunsten wil de minister-president herbekijken. De verklaring van het huidige verschil is dat de professionele kunsten onder de economische sectoren vallen.

Een volksvertegenwoordiger kan met gemak klachten uit de sector aanklaarten, maar bij een uitbraak worden de politiek verantwoordelijken aansprakelijk geacht. Recent was er een grote COVID-19-uitbraak in een Praags koor. Het is dus zaak weloverwogen te beslissen.

Voor de internationale contacten gelden dezelfde uitzonderingen in de sport- en de cultuursector. Het relanceplan zal er zijn tegen de Septemberverklaring. Alle suggesties daarover zijn welkom. Daarover wordt al gesproken met de sector.

Dat er geen urgentiebesef zou zijn, ontkent de minister-president met klem.

De kwetsbare contracten werden samen met de federale overheid en de andere gemeenschappen behandeld op de interministeriële conferentie van juli over het kunstenaarsstatuut. Er zal verder aan gewerkt worden. Met Jos D'Haese is Jan Jambon het eens dat de flexibilisering in de cultuursector doorgeslagen is. Hij heeft stuitende voorbeelden gezien van het gebrek aan sociale bescherming dat heel wat cultuurwerkers treft.

2.10. Slotronde

Stephanie D'Hose suggereert dat Marius Meremans haar woorden over de lokale besturen maar eens opnieuw moet beluisteren. Ze toonde immers net begrip voor de lokale besturen en de burgemeesters, die met de handen in het haar zitten en al maanden gebukt gaan onder crisismanagement. Lokale verantwoordelijken van alle politieke strekkingen vinden dat de eisen van de Vlaamse en de federale overheid hun krachten te boven gaan. Net daarom apprecieert Stephanie D'Hose de brief van de minister-president en minister Bart Somers zozeer. Wel is ze ongerust: de cultuur- en evenementensector staan in brand en stevenen af op faillissementen.

Het is dan ook goed dat er urgentiebesef is bij de minister-president en zijn kabinet, besluit het lid.

Orry Van de Wauwer ontkent dat CD&V de minister-president vraagt om in conflict te gaan met de virologen.

Hij dankt Jan Jambon omdat deze de relatieve zaalbezetting mee verdedigt en samen wil blijven ijveren om de virologen te overtuigen. Een beter evenwicht tussen volksgezondheid en sectorbelangen is mogelijk. Uiteraard is een nul kans op besmetting een utopie.

Voorts heeft de spreker er begrip voor dat in het onderwijs de lessen voorrang hadden, maar dankt hij ook voor het zoeken naar oplossingen voor de schoolvoorstellen, voor de uitkoopsommen en voor het overleg met de boekingskantoren.

Marius Meremans heeft gehoord dat alle commissieleden voor een consensus met de virologen zijn, wat logisch is. Volksgezondheid is een grote verantwoordelijkheid, ook voor lokale besturen. Dat neemt niet weg dat de spreker ook begrip heeft voor de sector. Dat er in augustus na drie weken opnieuw versoepeld kon worden, was net te danken aan de strengere maatregelen. Het is echt zaak te vermijden dat de scholen dicht moeten of dat de woonzorgcentra in de problemen komen.

Katia Segers kan er begrip voor opbrengen dat de minister-president de procentuele bezetting heeft opgegeven omdat de virologen ertegen waren, maar is ook blij dat hij ze opnieuw zal bepleiten. Haar punt is echter dat de sector zich in de steek gelaten voelde na de beslissing van de Nationale Veiligheidsraad van 27 juli. Tussen de communicatie daarover en het gesprek met de crisiscel is veel tijd verlopen. Al die weken kon de sector niemand bereiken terwijl hij in brand stond.

Het lid keurt goed dat de minister-president de kritieken ter harte wil nemen en wil nagaan of de criteria van het fonds ruimer en de periode van indiening langer kunnen.

Voorts is ze blij dat de minister-president de mogelijkheden voor extra-murosactiviteiten in het onderwijs en de amateurkunsten wil herbekijken.

Ook professionele dirigenten, theateracteurs en regisseurs werken vaak voor amateurtoneelverenigingen en -koren. In de realiteit is de scheiding er niet.

Over de lokale besturen zal sp.a een andere visie blijven hebben. De minister-president gelooft sterk in de lokale autonomie, het parlementslid vindt dat de richtlijnen strakker moeten. Het klopt dat de lokale situatie grondig kan verschillen, maar een duidelijker signaal van de Vlaamse Regering is nodig.

Katia Segers zal trouwens de verdeling van de middelen door de lokale besturen opvragen.

Minister-president *Jan Jambon* is telefonisch zeven dagen op zeven 24 uur bereikbaar. Als de sector geen gehoor vindt, kan hij altijd bellen. Tot nog toe is dat niet gebeurd. In Wallonië mogen de koorleden trouwens op anderhalve meter afstand van elkaar zingen zonder mondmasker. Ook bij de werkbaarheid daarvan zijn vragen te stellen. In Vlaanderen is een mondmasker verplicht.

De minister-president woonde recent zo'n optreden met mondmasker bij en ondervond daar geen problemen. Zelf zingen is natuurlijk een andere zaak. Hij wil de regels herbekijken maar voorlopig zijn de experts er geen voorstander van.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Katia SEGERS
Orry VAN DE WAUWER,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AB	Ancienne Belgique
CERM	COVID Event Risk Model
CIRM	COVID Infrastructure Risk Model
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
FoCI	Fonds Culturele Infrastructuur
GEES	Groep van Experts belast met de Exitstrategie
oKo	Overleg Kunstenorganisaties
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VOFTP	Vlaamse Onafhankelijke Film & Televisie Producenten
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk